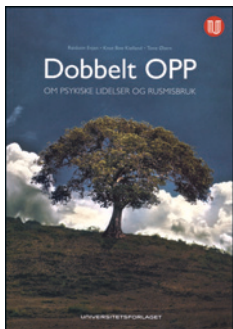


## Rus og psykiatri – mer enn dobbelt opp?



Reidunn Evjen, Knut Boe Kielland, Tone Øiern  
**Dobbelt opp**  
 Om psykiske lidelser og rusmisbruk. 3. utg.  
 306 s, tab, ill. Oslo: Universitetsforlaget, 2012.  
 Pris NOK 379  
 ISBN 978-82-15-01739-6

Etter å ha lest historien om «Karin» i begynnelsen, kan man bli sittende med en følelse av håpløshet. Er det mulig å nå inn til et menneske som er sin eksistensielle angst og sine ubevisste drivkrefter inn i rusen så til de grader i vold, samtidig som hun vet med sin fornuft hva hun må passe seg for.

I *Dobbelt opp* har forfatterne til hensikt å ta oss med inn i de kompliserte forholdene som preger og omgir mennesker med belastende psykiske plager i tillegg til rusproblemer. Forfatterne, som åpenbart har bred erfaring fra dette feltet, gir leseren mange nyttige innfallsvinkler der stikkord er tenke annerledes, det vil si at behandlerne trenger å forlate den tradisjonelle behandlerrollen preget av diagnostisk og terapeutisk definisjonsmakt. Stikkord som brukermedvirkning, tilgjengelighet, langsiktighet og motiverende tilnærming er nødvendige ledetråder inn i dette dobbelt kompliserte feltet.

Boken er delt inn i 10 kapitler med spennvidde fra historikk, via «state of the art», utredning/behandling til etiske refleksjoner rundt dette krevende feltet. Kliniske vignetter bidrar til å styrke de teoretiske og praktiske betraktningene, noe som gjør at boken oppleves lettest og tilgjengelig med tiltalende layout. Alle som arbeider med pasienter innenfor dobbeltdiagnosespekteret, vil ha nytte av å lese denne boken. Det bør bli flere og flere av oss innen helsevesenet for å unngå at slike pasienter faller mellom to stoler.

Når jeg vender siste side, sitter jeg likevel igjen med to hovedspørsmål:

Kan man nærme seg pasienter med psykiske lidelser og rusproblemer på samme måte, uavhengig av om rusen er alkohol-, stoff- eller blandingsmisbruksutløst? Klinisk arbeid og forskning tyder på forskjellige forløp for disse gruppene.

Og hva med pasientenes ambivalens som bidrar til risiko for stadige svingdørsforløp, innleggelse ved krise, ut igjen når krisen er over, men med overhengende tilbakefallsrisiko – om igjen og om igjen og om igjen ...

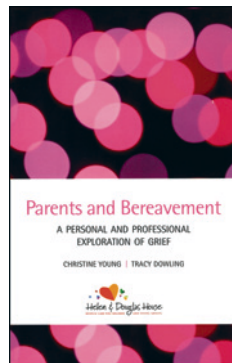
Få har beskrevet ambivalensaspektet bedre enn forfatteren Per Olov Enquist i sin selvbiografi *Et annet liv*, der han beskriver i detalj hvordan han lurer behandlere og sine nærmeste, og selvfølgelig også seg selv. Han kommer seg vekk fra det ene behandlingstiltaket etter det andre, til og med fra en institusjon langt ute i ødemarken på Island vinterstid i bare tøfler. Først da han nådde bunnlinjen i seg selv i møte med et annerledes opplegg, snudde den destruktive spiralen og førte ham inn i «Et nytt liv», der han ikke lenger var slave av alkoholen.

Dette aspektet kunne vært bredere omtalt enn det som foreligger, inkludert en halv side helt til slutt. Likevel, boken anbefales, gjerne med Enquist som sidelektyre.

### Tore Gude

Modum Bad  
 og  
 Avdeling for medisinsk atferdsvitenskap  
 Universitetet i Oslo

## Å miste et barn



Christine Young, Tracy Dowling  
**Parents and bereavement**

A personal and professional exploration  
 of grief. 179 s, ill. Oxford: Oxford University  
 Press, 2012. Pris GBP 25  
 ISBN 978-0-19-965264-8

Denne boken har sitt opphav ved Helen and Douglas House, et hospice for barn og unge voksne i Oxfordshire i England. Der tilbyr man, i tillegg til kortvarige opphold, smertelindning og terminal pleie, rådgiving og praktiske støtte til hele familien. Denne boken er skrevet av en mor, Tracy Dowling, sammen med Christine Young. Da Tracy Dowling mistet sin 13 år gamle sønn, var Christine Young leder av familie- og sorgavdelingen ved Helen and Douglas House. Tracy Dowling og sønnen Tom hadde hatt kontakt med hospicet i tiden før han døde hjemme av en lungekomplikasjon etter en hjerneskade han fikk som fireåring. Etter dødsfallet deltok Tracy i sorggruppe ved hospicet, og har etter det deltatt i slike grupper som brukerrepresentant.

Forfatterne tar opp sentrale temaer i forbindelse med foreldrenes sorg når de har mistet et barn. Temaer som behandles, er støtte til de andre barna i familien, hvordan sorgen kan påvirke parforholdet, forholdet til besteforeldrene, den utvidede familien og venner, hvordan markere merkedager og fødselsdager og planlegge begravelse. Andre temaer er hvor man kan få støtte, medisinske spørsmål, det å ta vare på minner og til slutt å møte fremtiden.

Det som gjør dette til en annerledes opplysningsbok, er at alle temaer blir belyst med et foreldreperspektiv fra moren Tracy Dowling og et profesjonelt perspektiv fra Christine Young. Dette fører til at fremstillingen blir forankret i hverdagssituasjoner vi kjenner igjen fra møter med sørgende foreldre, og jeg vil tenke meg at den derfor også vil oppleves som relevant for dem. Det profesjonelle perspektivet samsvarer godt med det kunnskapsgrunnlaget vi her i Norge bygger på, og Atle Dyregrov er en sentral referanse (1). Den er lettest, og hvert kapittel avsluttes med en punktvis oppsummering – *Things to Remember*.

På grunn av språket vil et kanskje et fåtall av norske foreldre ha nytte av den, men for ansatte i helsevesenet som møter sørgende foreldre, vil den kunne være til stor nytte. Den vil også egne seg som bakgrunnsstoff for sorggrupper.

### Marit Hafting

BUP Voss  
 Voss sjukehus

### Litteratur

1. Dyregrov A. Grief in children: a handbook for adults. 2. utg. London: Jessica Kingsley Publishers, 2002.